

บทความปริทัศน์หนังสือ

ชื่อหนังสือ : My Hanuman Chalisa

ชื่อผู้แต่ง : Devdutt Pattanaik

สำนักพิมพ์ : Rupa Publications

สถานที่พิมพ์ : New Delhi

ปีที่พิมพ์ : 2017

จำนวนหน้า : 169

ผู้เขียนบทความ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชิมมี อุปรา¹

ในศาสนาฮินดูผู้ที่ถือนับถือหนุมานจะสวดบทสวดสรรเสริญหนุมาน ที่เรียกว่า Hanuman Chalisa และเชื่อกันว่า หากผู้ใดสวดบทสวดหนุมานจะมีความสุขความเจริญ มีพลัง และหนุมานจะจัดอุปสรรคได้ หนังสือเรื่อง My Hanuman Chalisa นำเสนอบทสวดที่เป็นบทประพันธ์ของกวีตูลสีตาส อธิบายความหมายของบทสวด และที่มาของเหตุการณ์และความเชื่อที่เกี่ยวข้องในบทประพันธ์ บทความปริทัศน์หนังสือชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอหนังสือ My Hanuman Chalisa ที่แต่งโดย เดวดีตต์ ปัตตานาอิก (Devdutt Pattanaik) โดยจะนำเสนอประวัติผู้แต่ง² ผู้รจนบทประพันธ์ เนื้อหา บทวิเคราะห์หนังสือจากมุมมองของผู้เขียนตามลำดับ

---

1 อาจารย์สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2 คำว่าผู้แต่งให้หมายถึง ผู้แต่งหนังสือ เดวดีตต์ ปัตตานาอิก ผู้เขียนให้หมายถึงผู้เขียนบทความ

ผู้แต่ง

เดวิดต์ ปัตตานาอิก (Devdutt Pattanaik) เริ่มต้นทำงานสายการแพทย์ และสุขภาพ มีงานอดิเรกคือศึกษาค้นคว้าเทพปกรณัมอินเดีย เขียนและบรรยาย เรื่องความสัมพันธ์ของเทพปกรณัมและโลกยุคปัจจุบัน ภายหลังหันมาทำงาน อดิเรกเป็นงานหลัก ปัจจุบันคือผู้เชี่ยวชาญด้านเทพปกรณัมอินเดีย มีผลงานตีพิมพ์เกี่ยวข้องกับเทพปกรณัมอินเดียจำนวนมากกว่า 30 เล่ม เช่น Indian Mythology: Tales, symbols, and Rituals from the Heart of the Continent³ หนังสือ อรรถาธิบายภควัดคีตา (Gita) และอื่นๆ และนอกจากนี้ยังมีบทความหนังสือพิมพ์ จำนวนมาก รวมถึงรายการโทรทัศน์ชื่อ Devlok (โลกของเทพ⁴) จำนวนรวมทั้งหมด 70 ตอน และนำมาตีพิมพ์เป็นหนังสือในภายหลังจำนวน 3 เล่มโดยใช้ชื่อตามรายการ โทรทัศน์ นอกจากนี้ยังเขียนคอลัมน์เกี่ยวกับเรื่องเล่า สัญลักษณ์ วัฒนธรรมประเพณี และตำนานต่าง ๆ (Pattanaik 2014, Pattanaik 2016, Pattanaik 2017)

หนังสือ My Hanuman Chalisa เป็นหนังสือที่อรรถาธิบายบทสวดสรรเสริญ หนุมานและให้ข้อมูลที่น่าสนใจประกอบการอรรถาธิบาย เป็นหนังสือปกสีแดงเข้ม มีภาพวาดลายเส้นที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้แต่งตั้งแต่ปกหน้าไปจนตลอดทั้งเล่ม วัตถุประสงค์หลักของหนังสือคือ เพื่ออรรถาธิบายบทสวดหนุมานที่ประพันธ์โดยกวี โสวามี ตูลสิดาส⁵ (Goswami Tulsidas)

กวี โสวามี ตูลสิดาส ผู้รจนาบทสวดหนุมาน

กวีตูลสิดาสเป็นกวีในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 16 มีชีวิตอยู่ในช่วงปีคริสต์ศักราช

---

3 เล่มนี้แปลโดย ปิณณวิชญ์ ผสมทรัพย์ ใช้ชื่อ เทพปกรณัมอินเดีย นิทาน สัญลักษณ์ และพิธีกรรม จากดินแดนอนุทวีป

4 ผู้เขียนได้รับชมรายการนี้ผ่านช่องทาง Netflix

5 ผู้เขียนใช้ ตูลสิดาส ไม่ใช่ ตูลสิดาส เนื่องจากเขียนตามการออกเสียง

1532 – 1623 เป็นผู้ประพันธ์บทสวดสรรเสริญหนุมาน และยังเชื่อกันว่าเป็นผู้ประพันธ์รามายณะฉบับรามจาริตมานัส (Ramcharitmanasa) รามายณะฉบับนี้มีนัยสำคัญว่า เป็นรามายณะที่เล่าเรื่องมหากาพย์รามายณะจากฉบับภาษาสันสกฤตเป็นภาษาถิ่น อาวาดิ (Awadhi) ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ มีทั้งหมด 7 กัณฑ์ (Kandas) เหมือนต้นฉบับที่เป็นภาษาสันสกฤต กวีตูลสีตาส เปรียบบทกวีทั้ง 7 กัณฑ์เสมือนทางเดิน 7 ก้าวในการไปถึงทะเลสาบมันส์โรวาร์ (Mansarovar) ในเทือกเขาหิมาลัย ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่จะสามารถชำระล้างร่างกายและจิตใจได้ ด้วยเหตุดังกล่าวรามายณะฉบับรามจาริตมานัส จึงได้ชื่อว่า เป็นเรื่องจரியาวตรของพระรามที่จะนำผู้อ่านเข้าถึงแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่จะสามารถชำระล้างจิตใจได้ (About Ramcharitmanas 2023, Sitaram 2003, 49-50) เชื่อกันว่าผู้ที่สวดบทสวดสรรเสริญหนุมานที่รจนาโดยกวี ตูลสีตาสแล้วจะทำให้มนุษย์เข้าถึงองค์รามหรือตามการตีความของ เดวิดตต์ ปัตนาอิก จะเข้าถึงธรรมะและการหลุดพ้นได้

หนังสือ

หนังสือ My Hanuman Chalisa ประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ตอนหลัก ตอนที่ 1 ว่าด้วยที่มาของหนังสือ Why my Hanuman Chalisa? ตอนที่ 2 ว่าด้วยเนื้อหาของบทสวด (Text) จำนวน 43 บท ตอนที่ 3 ว่าด้วยอรรถาธิบายบทสวดทั้ง 43 บท พร้อมด้วยเรื่องเล่าที่เป็นที่มาของบทสวดบทนั้นๆ (Exploration)

ตอนที่ 1 ผู้แต่งพูดถึงแรงจูงใจของผู้แต่งในการศึกษาเรื่องบทสวดหนุมาน ผู้แต่งบรรยายบรรยากาศของเมืองมুমไบ วัดหนุมานที่มีทุกแห่ง และผู้คนที่อ่านบทสวดหนุมานเล่มขนาดเล็กกระหว่างรอโดยสารรถประจำทาง สีหน้าของคนอ่านผ่อนคลายขณะอ่านบทสวดมนต์ ผู้แต่งตั้งคำถามว่า ทำไมบทสวดหนุมานจึงอยู่ในใจของผู้คน ทั้งๆ ที่มีได้บังคับให้สวดในศาสนาแต่เป็นไปตามความสมัครใจ อีกทั้งบทสวดเป็นภาษา อาวาดิ (Awadi) ซึ่งเป็นภาษาถิ่นเก่าแก่ของภาษาฮินดี ผู้คนเข้าใจบทสวด

จริง ๆ หรือเป็นเพราะท่วงทำนองการประพันธ์ที่ทำให้ผู้คนรู้สึกผ่อนคลายยามที่อ่าน บทสวดมนต์ ในขณะที่ค้นคว้าและทำความเข้าใจบทสวดหนุมานที่ประพันธ์โดยตุลสีดาส ผู้แต่งกล่าวว่า คำประพันธ์แต่ละบททำให้ผู้อ่านเข้าถึงหลักคิดอันเก่าแก่ของฮินดู ที่ถ่ายทอดมานานกว่า 4,000 ปี (Pattanaik 2017, 1-2)

ตอนที่ 2 เนื้อหาของตอนนี้เป็นบทสวดที่ประพันธ์โดย กวี ตูลสีดาส ประมาณ 4 ศตวรรษที่ผ่านมา มีจำนวนทั้งหมด 43 บท มีโครงสร้างของบทประพันธ์คือ มีบท โดฮา (Doha)⁶ หรือบทกลอนสองบรรทัด (4 วรรค) จำนวน 3 บท เป็นบทเปิด 2 บท และบทปิด 1 บท และในระหว่างบทโดฮา คือบทจอปปัย (Chaupai)⁷ หรือ บทกลอน สั้น ๆ 4 วรรค จำนวน 40 บท

ตอนที่ 3 เนื้อหาของตอนนี้มีจำนวน 43 เรื่องย่อย โดยเรียงตามบทของคำ ประพันธ์จำนวน 43 บท ทั้งบทโดฮา และจอปปัย ผู้แตงนำเสนอเนื้อหาเป็นความเรียง โดยยกบทประพันธ์แต่ละบทมานำเสนอ อธิบายความหมายของบทสวด และอธิบาย ความเพิ่มเติมโดยให้ข้อมูลเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับหนุมาน และมหากาพย์รามายณะ ข้อเขียนอธิบายบทกวีแต่ละบทมีความยาว 3-5 หน้า ผู้แตงอธิบายบทโดฮา และ จอปปัยโดยละเอียด ยกเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาอธิบาย ทำให้เข้าใจลักษณะ ของหนุมานที่อยู่ในบทประพันธ์อย่างลึกซึ้งเสมือนกับการชুমกล้องเข้า ออก ผู้เขียน ขอยกตัวอย่างการเขียนของผู้แตง เดวิดต์ ปัตตานาอิก ที่อธิบายไว้จำนวน 5 บท ประกอบด้วยทั้งบทโดฮา และบทจอปปัย โดยที่บทอื่นๆ ผู้เขียนจะนำเสนอเฉพาะ ใจความสำคัญของบทจอปปัย

โดฮาที่ 1 การสถาปนาแนวคิด จิตใจก็คือศาสนสถาน (mind-temple)

บทโดฮาเปิดบทแรกวางรากฐานของความคิดว่า จิตใจของมนุษย์ก็คือศาสน

---

6 คำว่า โด ในคำว่า โดฮา แปลว่า สอง

7 คำว่า จอ หรือ จาว ในคำว่า จอปปัย แปลว่า สี่

สถานอันศักดิ์สิทธิ์ (mind-temple) ทุกชีวิตมีโลกสองประเภทคือ โลกภายใน และ โลกภายนอก การสร้างศาสนสถานภายในก็เหมือนการสร้างศาสนสถานภายนอก วิธีคิดของฮินดูมองว่าจิตใจและสสารพึ่งพากันอยู่เสมอ (Interdependent) หากจิตใจไม่เข้มแข็งพอ มนุษย์จะมองโลกอย่างที่จิตใจอยากให้เป็นและไม่มองโลกผ่านเลนส์ของความเป็นจริง การทำเช่นนี้คือความอ่อนแอของมนุษย์ ฉะนั้นต้องทำจิตใจให้เป็นเหมือนกระจก (Mind-Mirror) ส่องโลก ทั้งด้านในและด้านนอกอยู่เสมอๆ และควรมองโลกอย่างที่เป็ความจริงซึ่งต้องอาศัยพรของพระเป็นเจ้า (Pattanaik 2017, 9-11)

โตฮาที่ 2 ความต้องการของมนุษย์

บทนี้เป็นเสมือนใจความสำคัญ (Thesis Statement) ของบทสวด โดยบทโศหานี้ระบุว่าผู้สวดต้องการสิ่งใดจากการสวดมนต์และการกล่าวพระนามของพระเป็นเจ้า การขอพรจากพระผู้มีพระภาคเป็นการยอมรับว่ามนุษย์นั้นยังด้อยปัญญาจึงต้องอาศัยพรของพระองค์ในการขัดเกลาจิตใจเพื่อให้เกิดพลัง (Ba) ปัญญา (Buddhi) และความรู้ (Vidhya) มนุษย์ขอให้หนุมานช่วยแก้ปัญหภายในใจ ขอพลังปัญญาให้กับมนุษย์ และการระลึกถึงพระองค์โดยการสวดมนต์จะทำให้หลุดพ้นจากภยันตรายทั้งปวงที่จะเกิดแก่ผู้สวดบทสรรเสริญคุณหนุมาน บทโตฮาที่ 2 นี้ถือเป็นการจบขั้นตอนการระลึกถึงพระผู้มีพระภาค และกล่าวถึงความตั้งใจของมนุษย์ว่าจะขออะไรจากพระเจ้า จากนั้นจึงเข้าสู่บทจอปปัยทั้ง 40 บท (Pattanaik 2017, 12-15)

จอปปัยที่ 1 ทำไมเราจึงนับถือหนุมาน

บทจอปปัยนี้สรรเสริญความสามารถเชิงปัญญาและความรู้ของหนุมาน ว่ากว้างไกลดุจมหาสมุทร และเป็นทีที่กล่าวถึงในสามโลก ผู้แต่งตีความและขยายความว่าหนุมานมีความสำคัญอย่างไร โดยอ้างถึงรามายณะว่าแท้จริงแล้วคือการใช้อุปลักษณ์ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นตัวเดินเรื่องที่มีหลากหลายกลุ่ม เช่น มนุษย์ ฤๅษี พราหมณ์ ยักษ์

และวานร และยังกล่าวว่าทศเหนือและทศใต้ที่อ้างถึงในเรื่องนั้นไม่มีพื้นที่ทางกายภาพ แต่อย่างไรก็ตาม หากแต่เป็นพื้นที่ทางจิตใจ และทศเหนือคือตัวแทนของฝ่ายธรรมะหรือพระราม ทศใต้คือตัวแทนของฝ่ายอธรรมหรือทศกัณฐ์ พื้นที่รอยต่อระหว่างธรรมะและอธรรมคือพื้นที่ของวานรหรือหนุมาน หรือคือจิตมนุษย์นั่นเอง สามารถขึ้นหรือลงก็ได้จะเข้าหอคันธหรือทศกัณฐ์ จะเข้าหาธรรมะหรืออธรรม ด้วยหนุมานมีความภักดีต่อองค์ราม และไฝ่ธรรมะ จึงเป็นผู้ที่เหมาะสมแล้วที่มนุษย์จะเคารพและยึดเป็นแบบอย่าง หรือหนุมานคือจิตมนุษย์นั่นเอง หากเราเข้าถึงธรรมะเราจะมีชัยต่อความต้องการของตนเป็นชัยชนะภายใน แต่อย่างไรก็ตามผู้แต่งกล่าวว่าผู้คนยังไม่พร้อมที่จะตีความรามายณะในเชิงจิตวิทยา ดังนั้นเราจึงต้องเปิดกว้างเพื่อให้เกิดความหลากหลายของการตีความ (Pattanaik 2017, 16-20)

จอบัยที่ 2 วาญบุตรผู้เป็นอมตะ

บทนี้กล่าวถึงกำเนิดและบทบาทของหนุมานผู้จงรักภักดีต่อพระราม ผู้แต่งอธิบายเพิ่มเติมถึงที่มาของพลังกำลัง ความถ่อมตน และความเป็นอมตะ (Chiranjeevi) ของหนุมาน ดังนั้นจึงไม่มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับการตายของหนุมาน

จอบัยที่ 3 ปัญญาตั้งสายฟ้า ร่างกายตั้งฟ้าคะนอง

บทนี้กล่าวถึงคุณลักษณะของหนุมานที่ทำให้ผู้คนเคารพบูชา ว่าเป็นผู้กล้าหาญสามารถจัดภัยทั้งภายนอก และภายในใจได้ ปัญญาตั้งสายฟ้า ร่างกายตั้งฟ้าคะนอง ผู้แต่งอธิบายว่า หนุมานเคยถูกพระอินทร์ฟาดด้วยสายฟ้าหรือวัชระ (Vajra/Bajra) และหนุมานเอาร่าง (Anga) รับสายฟ้าไว้ จึงทำให้หนุมาน มีร่างกายที่ทรงพลังดุจตั้งสายฟ้า และสายฟ้ายังเป็นคำอุปมาถึงที่แสดงถึงความมีปัญญาที่เฉียบแหลมของหนุมาน (Pattanaik 2017, 25-28)

จอบัยที่ 4 เข้าเฝ้าปรากฏต่อสายตา บทนี้กล่าวถึงรูปร่างลักษณะทางกายภาพของหนุมาน การแต่งองค์ทรงเครื่องของหนุมาน และเครื่องประดับอันวิจิตรตระการตา

จอบัยที่ 5 นักรบ ผู้รับใช้ และปราชญ์ บทนี้กล่าวถึงบทบาทของหนุมานทั้ง

3 บทบาท คือ นักรบ ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์ และปราชญ์

จอบัยที่ 6 ปางที่ 11 ของรุทร บทนี้กล่าวถึงหนุมานซึ่งเป็นอวตารขององค์พระศิวะ และมีเรื่องเล่าที่นำไปให้หนุมานและพระศิวะมาเจอกัน ผู้แต่งกล่าวถึงพัฒนาการของวิธีคิดในศาสนา

จอบัยที่ 7 ผู้มีความดีงาม ฉลาดหลักแหลม และทำงานในห้วงค์รามอย่างไม่มีที่ติ บทนี้กล่าวถึงลักษณะทางปัญญาและความภักดีของหนุมาน

จอบัยที่ 8 ฟังเรื่องเล่าของผู้อื่น บทนี้อธิบายถึงความชอบของหนุมานในการฟังเรื่องเล่าเกี่ยวกับรามเกียรติ์ ซ้ำแล้วซ้ำอีกในแต่ละชาติกำเนิด

จอบัยที่ 9 การปรับตัวตามบริบท บทนี้อธิบายถึงความสามารถของหนุมานในการแปลงร่างให้เล็กและใหญ่ตามบริบท และเหตุการณ์ที่อธิบายถึงความจำเป็นในการแปลงร่าง

จอบัยที่ 10 ผู้สังหารอสูร เป็นบทที่อธิบายความสามารถของหนุมาน และเรื่องเล่าว่าเหตุใดจึงเรียกหนุมานว่าผู้สังหาร

จอบัยที่ 11 ช่วยพระลักษมณ์ บทนี้อธิบายสถานการณ์ระหว่างการไปหาयाสังกรณี และความกล้าหาญของหนุมาน ผู้แต่งอธิบายเรื่องรูปเคารพหนุมานที่ยกภูเขาไตรนาครี รูปเคารพนี้เป็นสัญลักษณ์ว่าหนุมานคือผู้ที่ขจัดอุปสรรคทั้งปวง (รูปหน้าปกหนังสือ)

จอบัยที่ 12 เป็นเสมือนน้องชายเฉกเช่นพระภรต บทนี้อธิบายสถานการณ์ที่พระรามยกสถานะหนุมานให้เป็นเสมือนน้องชายเทียบเท่าพระภรต และผู้แต่งได้เพิ่มบทวิเคราะห์ถึงการยกระดับสถานะทางสังคมในอินเดีย

จอบัยที่ 13 อวตารขององค์วิษณุ จอบัยบทนี้กล่าวถึงการแซ่ซ้องสรรเสริญหนุมานที่ฟังได้รับและการได้รับการสวมกอดจากองค์อวตารของพระวิษณุหรือองค์ราม และบทวิเคราะห์ของความสัมพันธ์ระหว่างคัมภีร์พระเวท และรามายณะ

จอบัยที่ 14 พระพรหมและบุตรที่กำเนิดจากความคิด จอบัยบทนี้กล่าวถึง

ความสัมพันธ์ระหว่างหนุมาน และบุตรที่ถือกำเนิดจากพระพรหมว่าทำไมทุกองค์ให้ ความนับถือหนุมาน

จอบัยที่ 15 ผู้ชื่นชมทุกสารทิศ จอบัยบทนี้กล่าวถึง พระยม (Yama) ทำ วกุเบร (Kuber) หรือกุเวร กวี (Kavi) และ ผู้รู้ (Kovid) ล้วนแล้วแต่สรรเสริญหนุมาน ผู้ แต่งได้อรรถธิบายว่าทำไมจึงต้องสรรเสริญ มีเหตุผลใดบ้าง และได้วิเคราะห์ญาณวิทยา ที่เกี่ยวข้อง

จอบัยที่ 16 เกื้อกูลสุครีพ จอบัยนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่หนุมานพาสุครีพไป พบพระราม

จอบัยที่ 17 ส่งเสริมวิภิชณะ(พิเภก) จอบัยบทนี้กล่าวถึงหนุมานและวิภิชณะ ก่อนเข้ากรุงลงกา ผู้แต่งยังกล่าวถึงข้อแตกต่างระหว่างรามายณะหลายฉบับ

จอบัยที่ 18 พระอาทิตย์คือผลไม้ จอบัยบทนี้กล่าวถึงเหตุการณ์หนุมานใน วัยเด็กที่เข้าใจว่าพระอาทิตย์คือผลไม้ ผู้แต่งยังกล่าวถึงความเชื่อและญาณวิทยาที่ เกี่ยวข้อง

จอบัยที่ 19 ความเป็นวานร ในขณะที่หนุมานเป็นผู้ที่ได้รับการเคารพและ สรรเสริญก็ยังมีความเป็นวานรอยู่ ผู้แต่งเล่าถึงเหตุการณ์ของหนุมานที่แสดงลักษณะ ของวานรให้เห็น

จอบัยที่ 20 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จอบัยนี้กล่าวถึงความสามารถของ หนุมานเป็นที่ประจักษ์ต่อโลกและเป็นผู้แก้ปัญหาได้ ผู้แต่งได้อรรถธิบายว่าเรื่องเล่า หนุมานกระจายไปทั่วทุกสารทิศ โดยเฉพาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จอบัยที่ 21 ทวารบาล ในบทนี้บทวิกกล่าวถึงบทบาททวารบาลของหนุมาน ในบทนี้ผู้แต่งได้เล่าเรื่องการเป็นทวารบาลที่เข้มแข็งของหนุมาน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จอบัยที่ 22 ผู้ปกป้องรักษา บทจอบัยนี้สวดเพื่อขอให้หนุมานคุ้มครองปกป้อง รักษาจากภัยอันตรายทั้งปวง ผู้แต่งอรรถธิบายแนวคิดเรื่องการขอปกป้องรักษาและการ มีอยู่ของผู้ปกป้องรักษาในหลากหลายศาสนาด้วยกัน

ข้อปฎิบัติที่ 23 สามโลก ผู้แต่งได้อรรถาธิบายความสำคัญของข้อปฎิบัตินี้ว่า ความเก่งกาจและกิตติศัพท์ของหนุมานเป็นที่ประจักษ์ไปสามโลก และทำให้ทุกคนเกรงกลัว ในขณะที่เดียวกันหนุมานก็ไม่ได้ต้องการครอบงำผู้ใด ผู้แต่งอธิบายถึงความดีงามของหนุมานในทั้งสามโลก

ข้อปฎิบัติที่ 24 ขับไล่ภูติผีปีศาจ ข้อปฎิบัตินี้กล่าวว่าหากกล่าวนามหนุมานแล้วจะไม่มีภูติ ผี ปีศาจใดเข้าใกล้ ผู้แต่งอรรถาธิบายสาเหตุที่พระนามของหนุมานช่วยผู้คนให้หลุดพ้นจากความกลัว และการเชื่อมโยงวิธีคิดเรื่องของผีและสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต

ข้อปฎิบัติที่ 25 ปิดเป่าโรคภัย ข้อปฎิบัตินี้กล่าวว่าหากได้กล่าวนามหนุมานแล้ว โรคภัยไข้เจ็บจะมลายหายสิ้น ผู้แต่งอรรถาธิบายถึงความสัมพันธ์ของหนุมาน อายุรเวท มวยปล้ำ โยคะ และการแพทย์ปัจจุบัน

ข้อปฎิบัติที่ 26 เทียบเท่าพระเจ้า บทข้อปฎิบัตินี้กล่าวถึงหนุมานและการขจัดปิดเป่าภัยอันตรายรอบเท่าที่เรามีการตั้งจิตภาวนาระลึกถึงหนุมาน (Mind) มีการปฏิบัติ (Action) และรักษาสัจจะ (Speech) ผู้แต่งอรรถาธิบายเพิ่มเติมถึงความสัมพันธ์ของ การตั้งจิตภาวนา และการปฏิบัติตนตามพิธีกรรมยุคพระเวท ความสัมพันธ์ของแนวคิด Dhyana ของโยคะอินเดีย Cha'an ของจีน และ เซนของญี่ปุ่น

ข้อปฎิบัติที่ 27 รัبيةพระราม ผู้แต่งอรรถาธิบายว่ามนุษย์อยู่ในความดูแลของกษัตริย์นักพรต และผู้ที่ทำงานให้พระองค์คือหนุมาน นอกจากนี้ผู้แต่งยังแสดงความเชื่อมโยงของความคิดระหว่างความรักในรูปแบบต่างๆ โดยเชื่อมโยงความรักและภักดีของหนุมานและพระราม ซึ่งเป็นความรักที่ไม่หวังสิ่งใดตอบแทน เป็นไปเพื่อความสุขของมวลประชา นอกจากนี้ผู้แต่งยังได้เชื่อมโยงความเป็นกษัตริย์ผู้ทรงธรรมผ่านพระนามองค์ราม และมีประชาผู้สื่อสัตย์เฉกเช่นหนุมาน

ข้อปฎิบัติที่ 28 ราชนครแห่งความปราถนา กลอนบทนี้กล่าวถึงหนุมานว่าเป็นผู้ให้ในสิ่งที่มนุษย์ปรารถนา ผู้แต่งได้ขยายความโดยเปรียบเทียบความต้องการของมนุษย์โดยอิงฐานวิทยาของศาสนาฮินดู และศาสนาพุทธ เป็นการนำเสนอที่น่าสนใจ

จอบัยที่ 29 จตุรยุค กลอนบทนี้กล่าวถึงกิตติศัพท์และความเก่งกล้าสามารถของหนุมานเป็นที่รู้จัก เลื่องลือทั้ง 4 ยุค ผู้แต่งอธิบายความเรื่อง ยุค กัลป์ ทั้งของ โลกมนุษย์และธรรมชาติ การเวียนว่ายตายเกิดตามแนวคิดหรือญาณวิทยาของฮินดู

จอบัยที่ 30 ในดินแดนจีน บทกวีบทนี้กล่าวถึงหนุมานว่าเป็นที่รักขององค์รามเนื่องจากเป็นผู้ปกป้องรักษานักบวช นักพรต และเป็นผู้ทำ ลายภูติ ฝี ปีศาจ และยักษ์ต่าง ๆ ผู้แต่งได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง หนุมาน และขุนหงทอง

จอบัยที่ 31 เทวีและตันตระ บทกวีบทนี้กล่าวถึงความสามารถของหนุมาน ในการทำสิ่งต่างๆ โดยใช้พรที่ได้รับจากนางสีดาคือ อำนาจทั้ง 8 (Sidhi) และสมบัติ ทั้ง 9 (Nidhi) ผู้แต่งอธิบายเพิ่มเติมว่าอำนาจทั้ง 8 และ สมบัติทั้ง 9 ประกอบด้วยสิ่งใด และด้วยเหตุใดจึงเกี่ยวข้องกับแนวคิดตันตระ

จอบัยที่ 32 รับใช้รามราชย์ บทนี้กล่าวถึงความต้องการของหนุมานที่มีเพียงอย่างเดียวคือการรับใช้องค์ราม ผู้แต่งอธิบายเพิ่มเติมถึงความสัมพันธ์ของหนุมาน และองค์ราม โดยเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในยุคปัจจุบัน

จอบัยที่ 33 กรรมและการเวียนว่ายตายเกิด บทกวีบทนี้กล่าวว่า การกล่าวถึงนามของหนุมาน ไม่เพียงแต่จะทำให้เราเข้าถึงองค์รามเท่านั้น แต่ยังทำให้สิ้นทุกข์ สิ้นความเศร้าหมองที่ผ่านมาทุกชาติกำเนิดทั้งหมด ผู้แต่งได้อธิบายเพิ่มเติมเรื่อง การเวียนว่ายตายเกิดตามญาณวิทยาของศาสนาฮินดู โดยเปรียบเทียบกับศาสนาอื่น

จอบัยที่ 34 สวรรค์ บทนี้กล่าวว่า การกล่าวนามหนุมาน จะทำให้หลุดพ้น เป็นอิสระและเป็นอมตะ ได้รับใช้องค์รามอยู่บนสวรรค์ ในบทจอบัยที่ 33 และ 34 กล่าวถึงการเวียนว่ายตายเกิด และการหลุดพ้น ในบทนี้ผู้แต่งได้ให้ข้อมูลอธิบายเรื่อง การเวียนว่าย ตายเกิด และการหลุดพ้น ตามแนวคิดของฮินดูในลักษณะของการเล่าเรื่อง เข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน

จอบัยที่ 35 เอกคือเอนก บทนี้กล่าวว่าหนุมานเป็นเทพองค์เดียวที่มีทุกอย่าง

ในตัว หนึ่งคือหลากหลาย ผู้เขียนได้อธิบายว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น โดยเชื่อมและเปรียบเทียบแนวคิดเทวนิยมประเภทต่างๆ ให้เห็นได้อย่างชัดเจน

ข้อปัยที่ 36 ผู้จัดปัญหา บทนี้กล่าวว่า หากเรากล่าวนามองค์หนุมาน ปัญหาและความเจ็บปวดใด ๆ จะมลายหายไปสิ้น ผู้แต่งได้อธิบายเหตุการณ์การปิดป่าทุกซั้วร้อนของหนุมานในรามายณะ และยกตัวอย่างของการสร้างเทวสถานหนุมานในอินเดียปัจจุบันเพื่อจัดถนั้ศรราย

ข้อปัยที่ 37 ครู (Guru) และโคซายัน (Gosain) บทนี้กล่าวถึงการสรรเสริญองค์หนุมานว่าเป็น ผู้ควบคุมจิตใจได้ นอกจากนี้ผู้แต่งยังอธิบายเพิ่มเติมเรื่องของ Gosain ว่าเป็นคำอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบจิตของคนเป็นโค (Go) ที่เดินกินหญ้า (Chara) ไปทั่ว ไม่หยุดนั้ง ผู้ที่สามารถควบคุมจิตและใจได้จึงถือว่าเป็นผู้ครองจิตได้ (Go-swami) (Pattanaik 2017, 149-152)

ข้อปัยที่ 38 การหลุดพ้น บทนี้พูดถึงผู้อ่านบทสวดว่า ผู้ใดก็ตามที่สวดบทสรรเสริญนั้งร้อยครั้ง จะพบกับความสุขและการหลุดพ้น ผู้แต่งได้อธิบายเพิ่มเติมแนวคิดเรื่องความสุข และการหลุดพ้นในศาสนาฮินดู และในบางนิกายที่มองความหลุดพ้นต่างไป

ข้อปัยที่ 39 ชื่อบทกวี กลอนบทนี้กล่าวว่าผู้ใดที่สวดบทสรรเสริญหนุมาน หรือหนุมานจาลีซา ครบทั้ง 40 บท จะได้รับทุกสิ่งทีปรารถนาโดยมีพระคิเวเป็นพยาน ผู้แต่งได้อธิบายเพิ่มเติมในประเด็นของความปรารถนาของมนุษย์ และพยานที่รับรู้การสวดมนต์

ข้อปัยที่ 40 ผู้รจนานา กลอนบทนี้กล่าวถึง ตูลสีตาส ผู้รจนานา ที่กล่าวว่ากวีนั้นเป็นผู้รับใช้องค์หนุมานตลอดกาล ขอให้องค์หนุมานจงสถิตยอยู่ในใจของผู้รจนานาตลอดไป ในบทนี้ผู้แต่ง เดวิดตต์ ปัตตานาอิค ได้ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับผู้รจนานาบทประพันธ์ไว้โดยละเอียด และกล่าวว่าบทสวดหนุมานจาลีซา ได้รจนานขึ้นในขณะที่ตูลซีตาสถูกคุมขังตามคำสั่งของจักรพรรดิอิกบาร์ (Pattanaik 2017, 158-160)

โธชาติ 3 หนุมานถือกำเนิด (จากภายใน⁸) บทโธชาติ 3 นี้คือบทปิดของบท สวดสรรเสริญหนุมาน บทนี้ผู้แต่งอธิบายความว่า เป็นบทที่ออกจากความเป็นจิตใจ คือศาสนา (Mind - Temple) มาอยู่ที่การให้ความเคารพองค์หนุมาน ในบทโธชาตินี้ผู้ แต่งได้ขยายความและเพิ่มเกร็ดเรื่องเล่าเกี่ยวกับบราhmaณะฉบับของหนุมานที่ว่ากันว่า ไพเราะและสวยงามที่สุด ผู้แต่งแสดงทัศนะไว้ว่าบทสวดหนุมานนี้เริ่มด้วยความเข้าใจ ในตัวหนุมานจากภายนอก จนท้ายที่สุดทำให้ผู้อ่านเข้าใจหนุมานจากภายใน เข้าใจ ความเป็นหนุมาน นั่นก็คือความมั่นคงของจิตใจ ความเป็นผู้ครองจิตของตน ความ เข้มแข็งภายในใจ เด็ดดัด ปัดตานาอิค กล่าวว่าการสวดบทสวดนี้เป็นประจำจะทำให้ ผู้สวดเข้าใจหนุมาน และค้นพบหนุมานในตัวเราเอง

หนังสือเรื่อง My Hanuman Chalisa มีลักษณะเด่นทั้งโครงสร้างเนื้อหา และ การใช้ภาษาในการอธิบาย ผู้แต่งได้อธิบายให้เห็นภาพว่าบทสวดหนุมาน จา ลีชา เป็นบทสวดที่ทรงพลังในวัฒนธรรมฮินดู นอกจากนี้หนังสือเล่มดังกล่าวทำให้เรา เห็นว่ากวีตูลีสิดาสมีลีลาในการเขียนที่เรียงจากการทำความเข้าใจว่าจิตและกายคือสิ่ง ไต หนุมานคือใคร เป็นตัวแทนของความดีงามอย่างไร มีรูปลักษณ์และบทบาทอย่างไร อธิบายความสามารถ หน้าที่ และการช่วยเหลือคนให้ได้รับสิ่งดีบ้างตั้งแต่ความ เป็นรูปธรรมจนถึงนามธรรม จากภายนอกมาสู่ภายใน การค้นพบหนุมานในตัวตน ของเรา ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทจอบัยที่ 1 ว่า “หนุมานคือจิตมนุษย์นั่นเอง หากเราเข้า ถึงธรรมะเราจะมีชัยต่อความต้องการของตนเป็นชัยชนะภายใน” กล่าวโดยสรุปการ เข้าถึงหนุมาน ตามการตีความของเดวิดต์ ปัดตานาอิค คือการเข้าถึงจิตแห่งตน ที่มี ความแข็งแกร่งทั้ง พละ พุทธิ และวิทยานั่นเอง

หนังสือ My Hanuman Chalisa ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเขียน เป็นภาษา อังกฤษที่อ่านง่าย ไม่ใช้คำศัพท์ทางวิชาการแต่อย่างใดทำให้ทุกกลุ่มชนเข้าใจและเข้าถึง อ่านสนุกเสมือนอ่านเรื่องเล่า ไม่ซับซ้อน การอธิบายเป็นไปอย่างแยบยลโดยเล่าจาก

---

8 คำว่าจากภายในเป็นคำพูดของผู้เขียนบทความ

มุมมองของทุกศาสนาแล้วตั้งมายังศาสนาและวัฒนธรรมฮินดู แล้วจึงค่อยร้อยเรียง โยงเล่าหลากหลายเรื่องราวจากคัมภีร์หลัก ๆ ของอินเดีย เทคนิคการเขียนแบบเรื่องเล่านี้ผู้แต่งใช้เขียนหนังสือทุกเล่มที่ผู้เขียนบทความได้อ่าน เช่น Devlok, Devlok 2 และ Devlok 3, 7 Secrets of the Goddesses และ Shikhandi ทำให้เรื่องที่ซับซ้อนสามารถที่จะเข้าใจได้และได้ความบันเทิงและความรู้ในขณะเดียวกัน

หนังสือ My Hanuman Chalisa ทำให้เข้าใจเนื้อหาและโครงสร้างของบทสวด ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าบทสวดหนุมานสอนคนในวัฒนธรรมเรื่องของการควบคุมจิตใจของคน ให้คนครองจิตใจ ด้วยพลัง พุทธิ และวิทยา เป็นหนังสือที่ควรค่าแก่การแนะนำให้อ่านอีกเล่มหนึ่ง

รายการอ้างอิง

ภาษาต่างประเทศ

- “About Ramcharitmanas.” 2023. March 9. <http://www.ramcharitmanas.org/about-ramcharitmanas.html>.
- Agarwal, R. 2018. “Hanuman.” In *Hinduism and Tribal Religions, Encyclopedia of Indian Religions.* Springer Sciences and Business Media. doi:https://doi.org/10.1007/978-94-024-1036-5_372-1.
- Bushey, D. E. 2001. *Hanuman and the Hanuman Chalisa: The Diachrony of a Deity.* Kansas City, Missouri: Master Degree thesis of the University of Missouri-Kansas City.
- Pattanaik, D. 2016. *Devlok.* India, Haryana: Penguin Random House India.
- “Devlok 2. India.” 2017. Haryana: Penguin Random House India.
- “Devlok 3. India.” 2018. Haryana: Penguin Random House India.
- “Indian Mythology: Tales, Symbols, and Rituals from the Heart of the Continent.” 2003. Rochester, Vermont: Inner Traditions.
- “My Hanuman Chalisa.” 2017. New Delhi: Rupa Publication.
- “Shikhandi.” 2014. India, New Delhi: Penguin Random House India.
- Sitaram, R. 2003. “Tulasidasa and Hanuman.” *Nidan* 15: 49-55.